

**JAUNIMO ORGANIZACIJŲ VEIKLOS KOKYBĖS GERINIMO SISTEMA:
ORGANIZACIJŲ APKLAUSOS REZULTATŲ APŽVALGA**

Vilnius, 2015

Nacionalinė jaunimo organizacijų veiklos kokybės gerinimo metodika (toliau – Metodika) parengta siekiant stiprinti jaunimo organizacijas bei pateikti įrankį, leidžiantį visoms jaunimo nevyriausybinėms organizacijoms sistemingai bei nuosekliai vertinti savo veiklos efektyvumą ir siekti veiklos kokybės. Metodika turėtų leisti kokybiškai ir objektyviai vertinti jaunimo nevyriausybines organizacijas, nevertinant jų ideologinių, regioninių ir panašių aspektų bei ypatybių¹. Jaunimo organizacijų veiklos kokybės gerinimo sistema buvo Jaunimo reikalų departamento (toliau – JRD) užsakymu sukurta iš Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos (toliau – LiJOT) narių atstovų ir jaunimo organizacijų ekspertų sudarytoje darbo grupėje. Sukurtas jaunimo nevyriausybinių organizacijų (toliau – JNVO) veiklos kokybės vertinimo įrankis bei sudarytas ir pradėjo veikti JNVO veiklos ekspertų tinklas².

Veiklos kokybės vertinimą 2008–2014 metais su JRD parama vykdė 31 organizacija, 16 jų – projekto „Integruota jaunimo politikos plėtra“ metu³:

1. AIESEC Lietuva,
2. Akmenės rajono jaunimo ir jaunimo organizacijų sąjunga „Jaunimo apskritis stalas“,
3. Ateitininkų federacija,
4. ELSA Lietuva,
5. Jaunųjų konservatorių lyga,
6. Marijampolės jaunimo organizacijų taryba „Apskritis stalas“,
7. Rytų Lietuvos jaunimo centras „Arka“,
8. JCI Kaunas,
9. Klaipėdos jaunimo organizacijų asociacija „Apskritis stalas“,
10. Lietuvos tautinio jaunimo sąjunga,
11. Panevėžio jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritis stalas“,
12. Rokiškio jaunimo organizacijų sąjunga „Apvalus stalas“,
13. VšĮ „Sėkmės mokykla“,
14. Lietuvos skautija,
15. Lietuvos jaunųjų socialliberalų sąjunga,

¹ Lietuvos jaunimo organizacijų taryba, Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. *Nacionalinė jaunimo organizacijų veiklos kokybės gerinimo metodika* [interaktyvus]. Vilnius, 2010. Prieiga per internetą: <http://www.jrd.lt/uploads/dokumentai/projektai/es_bedarabiavimas/NACIONALIN...VIDINIAI%20A4.pdf>

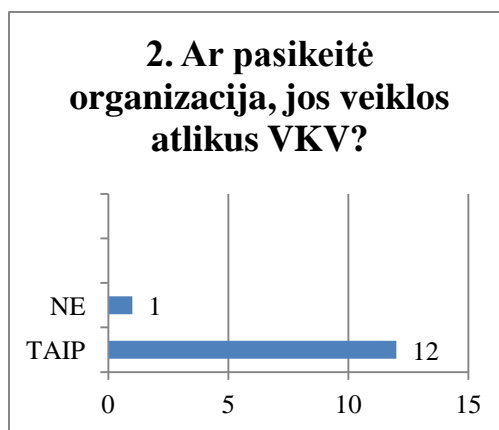
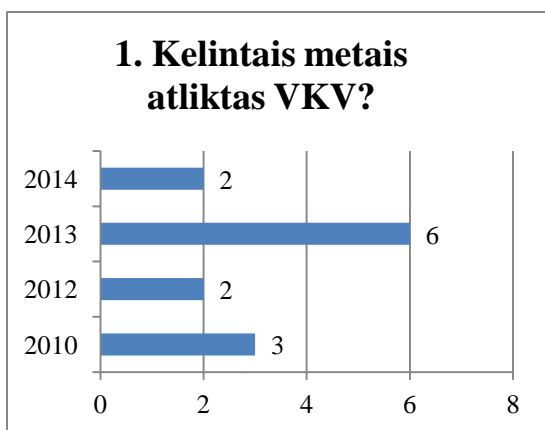
² Lietuvos jaunimo organizacijų taryba. *Jaunimo organizacijų veiklos kokybės gerinimo sistema* [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <www.lijot.lt/lt/veikla/nacionaline/nacionaliniai-projektai/137-jaunimo-organizaciju-veiklos-kokybes-gerinimo-sistema>.

³ Integruota jaunimo politikos plėtra. *16 jaunimo organizacijų dalyvaus jų veiklos kokybės vertinime* [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <<http://ijpp.lt/lt/Vir%C5%A1utinis+menu/artimiausi-renginiai/jaunimo-organizaciju-veiklos-kokybes-gerinimo-ivertinimai-ir-rekomendacijos/>>

16. Jonavos rajono jaunimo visuomeninių organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“,
17. Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjunga,
18. Lietuvos medicinos studentų asociacija,
19. Lietuvos psichologijos studentų asociacija,
20. Lietuvos sakaliukų sąjunga,
21. Lietuvos jaunimo sąjunga,
22. Utenos visuomeninių jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“,
23. Lietuvos krikščioniškojo jaunimo blaivybės sąjunga „Žingsnis“,
24. Šilalės rajono visuomeninių jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“,
25. Kalvarijos savivaldybės jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“,
26. Joniškio rajono jaunimo sąjunga „Apskritasis stalas“,
27. Alytaus rajono jaunimo sąjunga „Apskritasis stalas“,
28. Unusual projects,
29. Rietavo savivaldybės jaunimo ir jaunimo organizacijų sąjunga „Rietavo apskritis stalas“,
30. Lietuvos kurčiųjų jaunimo asociacija (LKJA),
31. Kauno jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“.

2015 metais JRD siekia įvertinti veiklos kokybės gerinimo sistemą naudojančių organizacijų pokytį ir pagal poreikį pateikti pasiūlymus dėl sistemos tobulinimo.

Veiklos kokybės vertinimo (toliau – VKV) klausimynas 2015 m. liepos 3 d. buvo išsiųstas 30 organizacijų, atlikusių šį vertinimą 2008–2014 metais. Klausimyną nuo 2015 m. liepos 7 d. iki 2015 m. rugpjūčio 19 d. užpildė 13 (43,33 proc. visų dalyvavusių VKV) organizacijų, daugiausia tų, kurios VKV vykdė 2013–2014 metais. Daroma prielaida, kad dėl organizacijų narių kaitos klausimyną buvo sudėtinga pildyti organizacijoms, veiklos kokybę vertinusioms 2008–2010 metais: kai kurios jų atsakydamos į laišką nurodė, kad organizacijoje nebėra narių, kurie 2008–2010 jau dalyvavo organizacijos veikloje ir dabar galėtų prisiminti, kaip vykdytas VKV.

Rezultatų apžvalgoje pateikiami apibendrinti duomenys, neišskiriant konkrečių organizacijų.

Atsakydamos į klausimą „Kokius pasikeitimus galėtumėte įvardinti kaip ryškiausius?“, organizacijos minėjo bendro aiškumo apie esamą situaciją, problemų identifikavimo naudą. Taip pat nurodė šiuos po VKV įvykusius pasikeitimus:

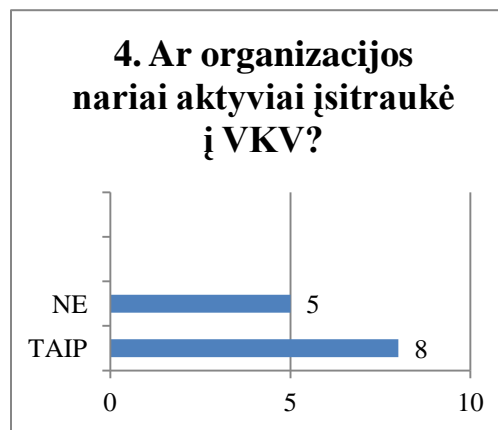
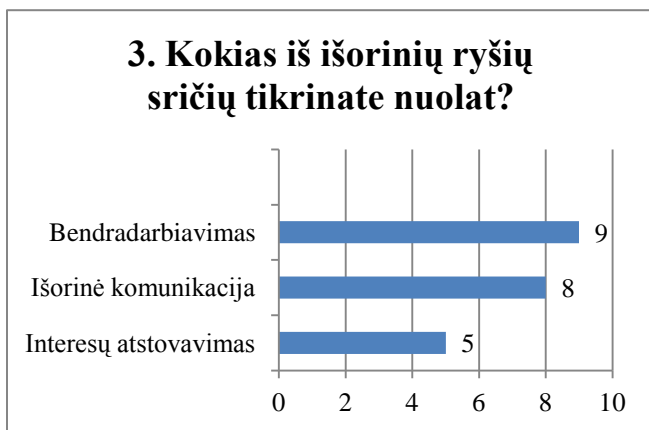
- Naujai suformuluota ir patobulinta organizacijos strategija, aiškesnė veiklos kryptis
- Konkrečių veiklos planų atsiradimas
- Skiriamas didesnis dėmesys veiklos žinomumui, reprezentacijai už organizacijos ribų
- Pagerėjusi vidinė komunikacija
- Sustiprėję finansiniai ištekliai
- Išaugęs narių skaičius
- Naujo padalinio įkūrimas
- Organizacijos valdymo organų funkcijų išgryninimas
- Dokumentacijos tobulinimas: efektyvesnis buhalterijos ir kt. dokumentų tvarkymas, įstatų sutvarkymas, pareiginių nuostatų sukūrimas
- Optimizuoti vadybiniai procesai: efektyvesnė organizacijos narių priėmimo sistema, veikloje pradėta naudoti daugiau IT įrankių ir kt.

Buvo pateikti 2 atsakymo į klausimą „Kas prisideda prie pasikeitimų Jūsų organizacijoje?“ variantai: organizacijos vadovas ir / arba keli organizacijos nariai. Abu šiuos variantus pasirinko 9 (69,23 proc.) organizacijos, tik variantą „keli organizacijos nariai“ pasirinko 3 (23,08 proc.) organizacijos, 1 organizacija į šį klausimą neatsakė.

Kaip dažniausiai peržiūrimas organizacijos sritis organizacijos nurodė: organizacijos narius (12, t. y. 92,31 proc., organizacijų), administraciją (darbuotojus ir / arba savanorius) (8, t. y. 61,54 proc., organizacijos), vienasmenį valdymo organą (6, t. y. 46,15 proc., organizacijos).

Kaip daugiausia stebimas organizacijos veiklos sritis organizacijos nurodė: veiklos planus (12, t. y. 92,31 proc., organizacijų), darbų paskirstymą (10, t. y. 76,92 proc., organizacijų), informacijos tvarkymą (8, t. y. 61,54 proc., organizacijos).

Kaip dažniausiai peržiūrimas sritis išteklių valdyme organizacijos nurodė finansinius išteklius ir žmogiškuosius išteklius (narius arba narius, juridinius asmenis) (po 10, t. y. 76,92 proc., organizacijų).

Organizacijos išskyrė virš 20 skirtingų silpnųjų savo pusių, atskleistų atlikus VKV. Dažniausiai minėtos šios:

- Dažna narių, darbuotojų, savanorių kaita
- Finansų valdymas ir kontrolė, finansinis nestabilumas
- Veiklos planai ir jų (ne)apibrėžtumas, veiklos kryptys
- Organizacijos struktūra
- Naujų narių pritraukimas

Organizacijos išskyrė apie 20 skirtingų stipriųjų savo pusių, atskleistų atlikus VKV.

Dažniausiai minėtos šios:

- Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis, institucijomis
- Efektyviai veikiantis valdymo organas, administracija
- Aiški strategija, veiklos planai
- Finansiniai ištekliai
- Profesionalumas
- Vertybinė sistema
- Vidinė komunikacija

Atkreiptinas dėmesys, kad skirtingų organizacijų silpnosios pusės buvo skirtingesnės nei stipriosios.

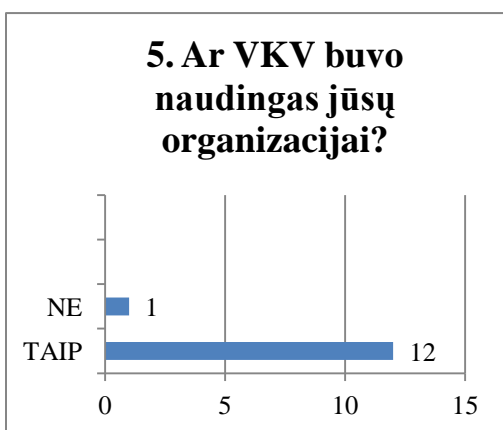
Didžioji dalis organizacijų (9, t. y. 69,23 proc.) teigia, kad šiuo metu yra pavykę sustiprinti atlikus VKV išskirtas silpnąsias organizacijos puses.

Atsakydamos į klausimą „Ką kitą kartą (atliekant VKV) darytumėte kitaip?“, organizacijos dažniausiai minėjo įvairesnių organizacijos narių grupių įtraukimą (pvz.: „dirbti kartu turėtų tiek naujokai, tiek senieji organizacijos nariai“, „Pasikviestume daugiau savanorių“, „Mūsų atveju atliekant VKV daugiausia dalyvavo biuras ir valdyba“). Taip pat būtų daroma / siūloma daryti kitaip:

- Paprastinti VKV procesą, VKV vykdyti trumpiau
- Užtikrinti, kad visame VKV procese būtų išlaikoma ta pati vertinimo grupė
- Efektyviau organizuoti vidinę išvadų komunikaciją
- Nuosekliau ir strategiškiau įgyvendinti po vertinimo sudarytą kokybės gerinimo planą
- Detaliau išanalizuoti kiekvieną veiklos ir valdymo aspektą
- Visiems dalyvaujantiems asmenims (įskaitant lektorius) gerai išmanyti organizacijos ir NVO sektoriaus specifiką

Sunku VKV proceso metu organizacijoms buvo:

- Sudaryti tolesnių veiksmų veiklos kokybei gerinti planą
- Išlaikyti organizacijos motyvaciją pokyčiams ir šiuos pokyčius įvykdyti
- Objektyviai matyti vertinimo kriterijus bei savo organizaciją
- Atrasti žmogiškuosius išteklius VKV vykdymui

VKV naudingumą išvelgė 12 organizacijų, t. y. visos organizacijos, teigusios, kad atlikus VKV organizacija pasikeitė (2 lentelė).

Apibendrinant galima teigti, kad veiklos kokybės vertinimas yra organizacijoms naudingas ir teigiamus pokyčius skatinantis procesas.

Rekomendacijos jaunimo organizacijoms:

1. Reguliariai atlikti VKV, taip siekiant efektyvesnės organizacijos veiklos ir aktyvaus jaunų žmonių dalyvavimo;
2. Užtikrinti skirtingų organizacijos narių grupių įtraukimą į VKV procesą;
3. Dirbti ties efektyvia vidine VKV proceso ir išvadų komunikacija;

Rekomendacijos institucijoms:

4. Suteikti nuoseklų palaikymą jaunimo organizacijoms rengiant veiksmų veiklos kokybei gerinti planus ir juos įgyvendinant;
5. Skleisti informaciją apie veiklos kokybės gerinimo būdus, viešinti Nacionalinę jaunimo organizacijų veiklos kokybės gerinimo metodiką;
6. Skatinti ir palaikyti organizacijas, nuosekliai vertinančias savo veiklos kokybę. Gerosios praktikos pavyzdys galėtų būti Jaunimo reikalų departamento jaunimo organizacijų ir regioninių jaunimo organizacijų tarybų stiprinimo programų finansavimo konkursų nuostatai, pagal kuriuos vertinant paraišką skiriami papildomi balai, jei „Teikėjas per pastaruosius vienerius ar dvejus metus sistemingai ir nuosekliai vertino savo veiklos veiksmingumą ir siekė veiklos kokybės (pvz., pagal Nacionalinę jaunimo organizacijų veiklos kokybės gerinimo metodiką) ir pateikė tai įrodančius dokumentus (pvz., ataskaitos, protokolai)“.